

Χ. Α. ΧΟΜΕΝΙΔΗΣ

ΞΕΡΕΙ
Η ΠΛΑΠΙΑ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
Η ΛΙΜΝΗ

ιστορίες
& αμαρτίες

Χ. Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ

Ξέρει η πάπια πού είναι η λίμνη

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΜΑΡΤΙΕΣ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 578

Χ. Α. Χωμενίδης, *Ξέρει η πάπια πού είναι η λίμνη*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Πάρις Μέξης

Διορθώσεις: Νάντια Κουτσοουρούμπα

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη) και

Χ. Α. Χωμενίδης, Αθήνα, 2024

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάιος 2024

Κ.Ε.Τ. Ζ525 Κ.Ε.Π. 358/24

ISBN 978-618-07-0833-2

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Περιεχόμενα

Το σαλάχι.	15
Γρήγορα δεδομένης της αιωνιότητας	57
Βίλα Τιρκουάζ	66
Όσο περισσότερο μιλάς για έρωτα, τόσο λιγότερο έρωτα κάνεις	70
Κάζα μία	80
Να ζήσεις, κόρη μου	88
Μια ερωτική αφύπνιση στη δεκαετία του '80	92
Στην Κυψέλη	107
Το χαρτζιλίκι του	115
Πρόγραμμα έχετε;	119
Δεν έχουν άλλο κρεβάτι.	123
Τα παράπονά σας στον χρόνο	127
Τσιριγώτης εναντίον Τσιριγώτη	131
Ο πρώτος Κολόμβος	135
Πάσχα στην Αλεξάνδρεια	146
Τι μας μαγεύει στον Καβάφη.	152

Έτσι γνώρισα τον Μίλαν Κούντερα	156
Αφρίζει ξαφρίζει.	162
Πάει δεν πάει, εμείς θέατρο θα κάνουμε	166
Το φοβερό βήμα	171
Ανεπανάληπτος	175
Ο Μάνος Χατζιδάκις σήμερα	179
Δεν ξέρω πόσο σ' αγαπώ	183
Σαν να μας φώτιζε άπλετο φως	187
Αντώνης Σαμαράκης, ένας μάγκας	192
Όσο υπάρχουν δάσκαλοι	196
Δεν θα το βάλει ποτέ κάτω	200
Αυτές στηρίζουν τον πολιτισμό	204
Διαγωνισμός μαθητικής ποίησης	209
Έτσι θα έρχεται η άνοιξη	213
Το παλιοκόριτσο	217
Κατακερματισμός	222
Ο μαλάκας κι ο φασίστας	227
Κι αν δεν μπορείς να την ευνουχίσεις, τη σκοτώνεις.	232
Μια Μάχσα που τη φώναζαν Τζίνα.	236
Τους πιάνουν οι ευαισθησίες τους	241
Απελευθέρωση και ελευθερία.	245
Άμπωτη	249
Βρίζει τις Ελληνίδες μάνες	252
Χιονάτη	256
Περιπλανώμενο κορμί	260
Σαν το κλαμένο αρνί	264
Θα έπρεπε, πιστεύετε, να αυτοκτονήσω;.	267

Χώρει, γενναίε στρατηγέ, ανά τους αιώνας	272
Θανάτω θάνατον πατήσας	276
Το εύψυχον και το παιγνιώδες	280
Πτώση-πτήση	284
Έρχεται ο φίλος μας	287
Μαρία	291
Σίμων ο Κυρηναίος	301
Η Παναγία έχει πολλά πρόσωπα	309
Ξέρει η πάπια πού είναι η λίμνη	313
Καύσιμο, μόστρα, σαβούρα	334
Σκάφανδρο	344
Έρωτά μου αγιάτρευτε	348
Έχω σχέδιο	351
Περί πάχους	355
Τα Μάρμαρα θα επιστρέψουν	360
Πάλι τραγουδάει το δέντρο	364

Ξέρει η πάπια πού είναι η λίμνη

I

Πρωτεύουσα μεγάλης χώρας στην υποσαχάρια Αφρική, καλοκαίρι του έτους 2000. Τα μέλη της ελληνικής κοινότητας πνέουν μένεα εναντίον του Μητροπολίτη τους. Δεν έχουν άδικο. Του έκαναν επί δύο χρόνια αθρόες δωρεές για την ανέγερση του νέου καθεδρικού ναού, στο όνομα των αγίων παρθενομαρτύρων Μαξίμας, Δομιτίλας και Σεκούνδας. Ανταγωνίζονταν ποιος θα προσφέρει τα περισσότερα για αγιογραφίες και χρυσά καντήλια. Κι εκείνος, πίσω από την πλάτη τους, τα έπαιζε στο χρηματιστήριο στην Αθήνα. Με το κραχ, τον Σεπτέμβριο του 1999, οι μετοχές που είχε προτιμήσει καταποντίστηκαν. Ξεφτιλίστηκαν. Οι προσφορές των ευσεβών πιστών κατήντησαν κωλόχαρτα.

Ο Μητροπολίτης είχε την πρόνοια να μην επιστρέψει καν στην έδρα του – ανέθεσε στον πρωτοσύγκελλό του να ανακοινώσει στο ποίμνιο τα μαύρα μαντάτα. Για να είναι τυπικώς –έκρινε– εντάξει, έστειλε με φαξ

τα επίσημα έγγραφα που αποδείκνυαν ότι δεν είχε υπεξαίρεσει τα ποσά. Είχε απλώς ατυχήσει ως επενδυτής. «Όπως εξάλλου και η μισή Ελλάδα...» ψέλλισε ο πρωτοσύγκελλος.

Το μάτι των δωρητών τότε γυάλισε.

Δεν επρόκειτο για τίποτα ευσεβείς γριούλες, οι οποίες θα το αντιπαρέρχονταν κι εν τέλει θα το συγχωρούσαν, νομίζοντας ότι έτσι αυξάνουν τις πιθανότητες να τις συγχωρέσει κι εκείνες, στο νεκροκρέβατό τους, ο Θεός. Το εκκλησιαστικό συμβούλιο αποτελούνταν από «επαγγελματίες». Η λέξη «επαγγελματίας» στα μέρη εκείνα σημαίνει τύπος σκληροτράχηλος. Ικανός να δαμάζει φύση και ανθρώπους.

Η παροικία των Ελλήνων στη συγκεκριμένη χώρα είχε ιδρυθεί στα τέλη του 19ου αιώνα από τυχοδιώκτες που είχαν καταφτάσει από την Αίγυπτο κι από τη Δωδεκάνησο σε αναζήτηση χρυσού και διαμαντιών. Κατά τις δεκαετίες του 1930 και του 1940 ήκμαζε – αριθμούσε στο ζενίθ της πάνω από πέντε χιλιάδες μέλη, είχε υπό τις διαταγές της καμιά εκατοστή χιλιάδες εργάτες και υπηρέτες. Με την αποαποικιοποίηση, η κατάσταση ζόρισε. Οι αραπάδες σήκωσαν κεφάλι, επέβαλαν φόρους στους ξένους, ξεκίνησαν τρελές κουβέντες και για εθνικοποίηση ακόμα μεταλλείων και ορυχείων. Το παράδειγμα του Νάσερ ήταν πρόσφατο – ενέπνεε τους μεν, τρόμαζε τους δε. Σταδιακά οι μισοί τουλάχιστον ομογενείς ρευστοποιήσαν τις περιουσίες τους και έριξαν μαύρη πέτρα. Όσοι έμειναν πείσμωνσαν. Δεν θα τους έθιγε τίποτα και κανέναν.

Κατά την πενταετή αλληλοσφαγή –αρχές της δεκαετίας του '70– οι Έλληνες τάχθηκαν έμπρακτα με το μέρος του αμερικανόφιλου («Εθνάρχη»), εναντίον των ανταρτών, οι οποίοι δήλωναν κομμουνιστές-γκεβαριστές. Από μιαν άποψη, ρίσκαραν χοντρά. Από μιαν άλλη, δεν είχαν διαφορετική επιλογή. Επί δύο εβδομάδες, την άνοιξη του 1973, η πρωτεύουσα ήταν περικυκλωμένη. Ο απελευθερωτικός στρατός –κάτι πάνοπλοι έφηβοι ως επί το πλείστον– βάραγε με όλμους και την αμερικάνικη πρεσβεία ακόμα. Τελικά αναχαιτίσθηκε. Ο Μπρέζνιεφ τίμησε τη συμφωνία που είχε κάνει επί του προκειμένου με τον Νίξον. Τους αντάρτες τούς πήρε ο διάολος, ενώ οι ομογενείς μας ανταμείφθηκαν για τον «πατριωτισμό» τους. Στην πρώτη μετεμφυλιακή κυβέρνηση εθνικής ενότητας, που ορκίστηκε την Πρωτοχρονιά του 1975, υφυπουργός Φυσικών Πόρων τοποθετήθηκε ο Στιβ Βώλος.

Γιος του μακαρίτη Στιβ Βώλου είναι ο Πίτερ –ένα παιδοβούβαλο γύρω στα πενήντα, στο οποίο αποδίδεται η φράση «έχω γαμήσει πάνω από εξακόσιες αρσίνες, αλλά δεν έχω φιλήσει ούτε μία. Βρομάνε...»). Θυγατέρα του η Καλλιόπη Βώλου-Φερνέ, γεωπόνος σπουδαγμένη στον Καναδά, παντρεμένη με έναν γλόμπο συμφοιτητή της, τον Ζαν Μπατίστ από το Κεμπέκ, που αντιλαμβάνεται –ο δόλιος– την Αφρική σαν ισόβια εξορία. Στο εκκλησιαστικό συμβούλιο συμμετέχουν επίσης ο Θύμιος Παξινός –πρώην ελληνοδιδάσκαλος, νυν ξενοδόχος–, ο Λαυρέντης Αβράμογλου –δικηγόρος– και ο Γιώργης Μακρουινιώτης.

Ο Μακρυνιώτης αποτελεί αδιαμφισβήτητα τον ισχυρό άνδρα της παροικίας. Έχει στην ιδιοκτησία του ένα μικρό αδαμαντωρυχείο, μία μικρή πετρελαιοπηγή, κυρίως όμως ελέγχει τις καλλιέργειες και εξαγωγές του λίπας σχεδόν στο σύνολό τους. Με την ανατολή του ήλιου, καθημερινά, τρία μπόιινγκ φορτωμένα λουλούδια απογειώνονται για Άμστερνταμ. Τα μπουκέτα που ψωνίζουν οι Ολλανδοί και οι τουρίστες τους προέρχονται πιθανότατα από τις αχανείς φυτείες του Μακρυνιώτη στην άλλη άκρη του κόσμου. Κάθε λογής ηγεσία –οικονομική, πολιτική, στρατιωτική, οι αρχηγοί και οι μάγοι των φυλών και οι ξένοι πρέσβεις– του υποβάλλει τακτικά τα σέβη της.

Η επιστολή προς τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας συνετάχθη από τον δικηγόρο Αβράμογλου καθ' υπαγόρευση του Μακρυνιώτη. Ήταν λακωνική, σε ύφος ιταμό. Συνόψιζε σε δύο φράσεις τα χαίρια του Μητροπολίτη και ξεκαθάριζε έπειτα τις προθέσεις της παροικίας. Τον «πουστόπαπα», πρώτον, θα τον έβρισκαν –δεν πάει να είχε κρυφτεί στην Αθήνα ή στο χωριό του στη Νάξο ή στον Βόρειο Πόλο–, θα τον ξετρύπωναν και θα τον έκοβαν φέτες. («... Ουδόλωσ όμως τούτον αφορά την Ύμετέραν Θειοτάτην Μακαριότητα...») διευκρίνιζε, καθησυχαστικά δήθεν.) Τα λεφτά τους, δεύτερον, που είχε τζογάρει ο πουστόπαπας στο χρηματιστήριο τα απαιτούσαν από το Πατριαρχείο πίσω, στο ακέραιο, μέσα στον επόμενο μήνα. Για το πρόσωπο, τέλος, του καινούριου Μητροπολίτη θα αποφάσιζε η ίδια η παροικία.

Εμβρόντητος ο Πατριάρχης διάβασε το γράμμα –

ποτέ στη ζωή του, και πριν ακόμα να περιβληθεί το σχήμα, δεν του 'χε απευθυνθεί κανένας έτσι. Η αρχική του παρόρμηση ήταν να το σκίσει και να το αγνοήσει πλήρως. Δύο λεπτά αργότερα –δύο λεπτά με το ρολόι– είχε αλλάξει γνώμη. Είχε θυμηθεί την αποστολή του ως κατευνασστή παθών, ισορροπιστή, κήρυκα συμφιλίωσης και αγάπης.

Προφανώς δεν διανοήθηκε να απαντήσει αυτοπροσώπως σε εκείνους τους «επαγγελματίες». Έκανε κάτι πολύ πιο δραστικό. Κάλεσε τον αρχιμανδρίτη Τιμόλαο –πνευματικό του παιδί, παρακοιμώμενό του– και του ανέθεσε να μεταβεί στην πόλη του σκανδάλου και να τον βγάλει ασπροπρόσωπο.

«Τι πιθανότητες δίδετε να τελεσφορήσει η αποστολή μου;» ρώτησε ο Τιμόλαος, που ανάμεσα στα χαρίσματά του περιλαμβανόταν η παρρησία, καθώς και ένα κάποιο φλέγμα. «Εννοείς να μη ζημιωθεί το ταμείον μας, να σώσεις τον κρετίνον όστις εξανέμισε τας δωρεάς των ανθρώπων και να τους πείσεις να δεχθούν εις τον μητροπολιτικόν τους θρόνον όποιον ημείς τους υποδείξομεν;» έβαλε ο Πατριάρχης τις προτεραιότητες σε αντίστροφη σειρά. «Να επιτύχεις σε όλα τα ανωτέρω; Μεταξύ μας καμία απολύτως» χάιδεψε τα σγουρά του γένια υπομειδιώντας. «Κάποιο φίδι θα σε τσιμπήσει. Η πάπια όμως ξέρει πού είναι η λίμνη!» «Τι σημαίνει αυτό;» απόρησε ο Τιμόλαος. «Ποιο;» «Αυτό που είπατε για την πάπια και τη λίμνη». «Τίποτα, ξέχασέ το...» έκανε ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας και βγήκε στο μπαλκόνι για να αγναντέψει ολίγη αγαπημένη πολιτεία.

Την τελευταία ημέρα του Ιουλίου του 2000, ο αρχιμανδρίτης Τιμόλαος προσγειώθηκε στην πόλη του σκανδάλου και κατέλυσε σε σουίτα στο Χίλτον. Δεν επρόκειτο για πολυτέλεια μα για μονόδρομο. Παρά τις φυσικές της καλλονές, ο τουρισμός της χώρας ήταν υποτυπώδης. Τα υπόλοιπα ξενοδοχεία αποτελούσαν στην πραγματικότητα βρομερά χάνια, άντρα πορνείας, όπου εκτός από τη σωματική του ακεραιότητα θα κινδύνευε και η υγεία του. Γιατί όμως σε σουίτα και όχι σε ένα απλό μονόκλινο; Για να διαθέτει ένα σαλόνι, στο οποίο θα υποδεχόταν τους «επαγγελματίες». Διότι βεβαίως, ως επίσημος απεσταλμένος του Πατριαρχείου, ποτέ ο Τιμόλαος δεν θα καταδεχόταν να περάσει το κατώφλι του ράντσου του Μακρυνιώτη ή της έπαυλης των Βώλων.

Προσκλήθηκα στη συνάντηση έξι μόλις ώρες προτού ξεκινήσει. Ο Τιμόλαος επιθυμούσε φυσικά τον πρέσβη, εκείνος όμως βρισκόταν σε άδεια. Και ο πρόξενος σε βαρύ πένθος λόγω του θανάτου της συζύγου του. Ποιος απέμενε; Ο γραμματέας της πρεσβείας. Θα μπορούσα βεβαίως να επικαλεστώ κώλυμα ή να δηλώσω ευθαρσώς ότι η Ελλάς δεν είχε λόγο ούτε να αναμειχθεί ούτε καν να παραστεί –δι’ εμού– σε κάτι τέτοιο. Ήμουν ωστόσο πολύ νέος και ενθουσιώδης διπλωμάτης, στο πρώτο εκτός έδρας πόστο μου. Η περιέργεια κυριαρχούσε της επιφυλακτικότητας, ενώ η βαριεστημάρα –που με έχει εδώ και χρόνια διαποτίσει– μου ήταν ακόμη τότε ως βίωμα άγνωστη.

Έφτασα πρώτος στο Χίλτον. Ο Τιμόλαος με υπο-

δέχθηκε εξαιρετικά εγκάρδια – απ’ το ρουμ σέρβις του ξενοδοχείου είχε παραγγείλει πιατέλες με εξωτικά φρούτα, καράφες με καφέ και τσάι, αναψυκτικά. Από την Αλεξάνδρεια είχε φέρει σιροπιαστά γλυκά, καθώς και ξύλινα σταυρουδάκια, ευλογημένα από τον Πατριάρχη, για να τα δωρίσει στα μέλη του εκκλησιαστικού συμβουλίου. Έδειχνε γύρω στα τριάντα πέντε, ήταν καλοφτιαγμένος, ροδομάγουλος και γλυκομίλητος, θύμιζε περισσότερο Αγγλοσάξονα μεταπτυχιακό φοιτητή παρά ορθόδοξο ιερωμένο. Ακόμα και το ράσο του είχε κάτι το υπερβολικά κομψό –κομψό, όχι κομψευόμενο–, πόσω δε μάλλον συνδυασμένο με ένα ζευγάρι ωραιότατα σκαρπίνια, που –δεν κρατήθηκα– τον ρώτησα από πού τα είχε πάρει. «Δεν τα αγόρασα, τα παρήγγειλα...» μου απάντησε δειλά. «Έχουμε έναν εξαιρετικό καβάφη στην Αλεξάνδρεια. Καβάφης, ξέρετε, σημαίνει υποδηματοποιός». «Αυτός ο άνθρωπος» σκέφτηκα τότε «ποτέ δεν θα ηγηθεί της εκκλησίας. Ούτε κανενός άλλου ισχυρού οργανισμού. Η φινέτσα του είναι η κατάρα του».

Άρχισαν να αριβάρουν οι «επαγγελματίες». Ο Πίτερ Βώλος μαζί με τον Θύμιο Παξινό, άραζε ο Βώλος στο ξενοδοχείο του Θύμιου καθημερινά, έτρωγε και έπινε τον αγλέορα, χούφτωνε καμαριέρες, έστηναν και κανένα ταβλάκι –ή και μπαρμπούτι– πλάι στην πισίνα. Αμφότεροι εμφανίστηκαν στη συνάντηση μισομεθυσμένοι, με χαβανέζικα πουκάμισα και με σκούρα γυαλιά, που δεν είχαν την ευγένεια να τα βγάλουν ούτε όταν χαιρετούσαν τον αρχιμανδρίτη Τιμόλαο. Ακο-

λούθησε η Καλλιόπη Βώλου-Φερνέ, οστεώδης και ξινή μέσα στο λεμονί ταγέρ της, βιαστική να «δοθεί λύσις το ταχύτερον», καθότι στις επτάμισι ήταν προσκεκλημένη σε κοκτέιλ πάρτι στο τένις κλαμπ. Λύση όμως δεν μπορούσε να δοθεί, ούτε καν η συζήτηση θα ξεκινούσε εάν δεν ερχόταν ο Μακρυνιώτης.

Μόλις που 'χαμε αρχίσει να ανησυχούμε, ο Γιώργης μπουκάρε δίχως να χτυπήσει την πόρτα της σουίτας. Τον είχα δει άλλη μια φορά, σε μια δεξίωση στην πρεσβεία. Μου φάνηκε τώρα εντυπωσιακά ψηλότερος και πιο ογκώδης, με εκείνες τις κολοκοτρωναίικες τσιγκελωτές μουστάκες και τις σακούλες κάτω από τα μάτια που σου 'διναν την αίσθηση ότι δεν κοιμόταν ποτέ. Ο Λαυρέντης Αβράμογλου στο πλευρό του έμοιαζε περισσότερο με υπηρέτη παρά με δικηγόρο. Ο Λαυρέντης ωστόσο πήρε πρώτος τον λόγο, με μια φωνή ψιλούτσικη και απειλητική σαν σφύριγμα ερπετού.

«Δεν βλέπω, Πανοσιολογιότατε» απευθύνθηκε στον Τιμόλαο, «τι θα μπορούσαμε να προσθέσουμε στα όσα ήδη σας γράψαμε...». *Κακώς ήρθες, σαν να του 'λεγε. Αρκούσε να μας στείλεις τα λεφτά.*

«... Αποτελεί ασφαλώς τιμή και χαρά για μας να υποδεχόμαστε και να φιλοξενούμε» –το φιλοξενούμε ήταν μπηχτή– «έναν εκπρόσωπον του πρεσβυγενούς Πατριαρχείου μας. Μακάρι να μας καταδεχθεί στο μέλλον και η Αυτού Θειοτάτη Μακαριότης – κοντεύουν δέκα χρόνια που δεν τον είδαμε στα μέρη μας...». Και δεύτερη μπηχτή.

Οι Βώλοι και ο Θύμιος Παξινός συμφώνησαν κουνώ-

ντας τα κεφάλια τους. Ο Γιώργης παρέμεινε τελείως ανέκφραστος. «Εάν κάτσετε εδώ δυο μέρες» ελάφρυνε το κλίμα ο Αβράμογλου, «μπορούμε να σας οργανώσουμε ένα σύντομο σαφάρι. Στον νότο της χώρας υπάρχει εθνικό πάρκο, όπου θα θαυμάσετε ελέφαντες, ρινόκερους, καθώς και όλα τα αφρικανικά αιλουροειδή...».

«Θα καθίσω όσο χρειαστεί, για να λειανθούν οι μεταξύ μας αιχμές. Για να εξαφανιστεί και η παραμικρότερη σκιά στη σχέση του θεοκτίστου Πατριαρχείου μας και υμών, των ακριτών της Ορθοδοξίας» απάντησε ο αρχιμανδρίτης. Μεσολάβησε μια μεγάλη παύση. Όλα τα βλέμματα ήταν στραμμένα επάνω του – εκείνος κοίταζε το ταβάνι σαν να προσευχόταν. Η προσοχή του επανήλθε εν τέλει στην ομήγυρη. Μας φιλοδώρησε με ένα διάπλατο χαμόγελο αθώου παιδιού.

«Έχω στην τσέπη μου» ανακοίνωσε «μία επιταγή, για το σύνολο του ποσού που –αντικειμενικώς μιλώντας– κατεχράσθη ο έκπτωτος Μητροπολίτης. Απλώς δεν έχω συμπληρώσει το όνομα του δικαιούχου – από εσάς περιμένω να μου πείτε ποιος θα εισπράξει και θα διανείμει ακριβοδίκαια την αποζημίωσιν...». «Ο κύριος Μακρυγιώτης!» απάντησαν με μια φωνή οι «επαγγελματίες». «Ο δικηγόρος μας» διέταξε –τελεία και παύλα– ο Μακρυγιώτης.

«Εάν πάλι επιθυμείτε ακόμα να συμβάλετε εις την ανέγερσιν του νέου Καθεδρικού Ναού, να γίνετε κτήτορες και ευεργέτες του, το Πατριαρχείον Αλεξανδρείας αναλαμβάνει την εκ θεμελίων ταχείαν οικοδόμησίν του. Δεσμεύεται δε ότι εις τα θυρανοίξια ουχί

μόνον θα χοροστατήσει ο Άγιος Πατήρ μας, αλλά θα παραστεί και ο ίδιος ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Θα πρόκειται διά την παρθενικήν επίσκεψιν της κεφαλής της Ορθοδοξίας ενταύθα. Σκεφτείτε το...»

Το γεγονός ότι οι «επαγγελματίες» δεν έσπευσαν να απορρίψουν διά βοής την πρόταση, κρίθηκε από τον Τιμόλαο ως άριστος οιωνός. Εάν τους έψηνε αγάλι αγάλι, το Πατριαρχείο του θα την έβγαζε οικονομικά τελείως καθαρή. Θα συγκέντρωνε το κεφάλαιο που χρειαζόταν για να χτιστεί ο ναός από άλλους δωρητές, στην Αφρική και στην Ελλάδα. Πολλοί και διάφοροι θα προθυμοποιούνταν να ανοίξουν το πουγκί τους, είτε από ευσέβεια, είτε από πατριωτισμό, είτε με αντάλλαγμα κάποιες διακριτικές διαμεσολαβήσεις, τις οποίες κάθε εκκλησία που σέβεται τη μακραίωνη ιστορία της ευχαρίστως αναλαμβάνει. Με τονωμένη την αυτοπεποίθησή του, προχώρησε ο Τιμόλαος στο δεύτερο ζήτημα.

«Όσον αφορά την τιμωρία του κακού ποιμένος, το ιερατείο –πιστέψατέ με– μπορεί να γίνει ασύγκριτα πιο αποτελεσματικό και απερίγραπτα πιο σκληρό από το εκκλησίασμα. Κατανοούμε απολύτως την οργή σας, καθώς είναι και ιδική μας οργή. Αφήστε τον σε εμάς! Θα φτύσει το γάλα που βύζαξε. Θα καταπιεί τα δόντια του. Θα μετράει τα κοκαλάκια του ένα ένα, μπας και βρει κάποιο γερό... Θα δοκιμάσει, εν ολίγοις, τα μαρτύρια της κολάσεως προτού πεθάνει. Σας το εγγυώμαι».

Τόσο εγώ όσο και οι υπόλοιποι στο τραπέζι εντυπωσιαστήκαμε. Δεν του το 'χαμε του λεπτεπίλεπτου

μουσαφίρη να μιλά σαν μαφιόζος. Στα μάτια της Καλλιόπης Βώλου-Φερνέ διέκρινα για μια στιγμή τον οίκο, ο ρασοφόρος τζογαδόρος ήταν στο κάτω κάτω επί δέκα χρόνια πνευματικός της. Μάλιστα, να τον τιμωρήσουν, όχι όμως και να τον λιώσουν σαν το κουνούπι στον τοίχο. Πήγε κάτι να πει, μα ο αδελφός της της ψιθύρισε να το βουλώσει. Ο Τιμόλαος χαμογέλασε πατριικά και στους δύο και ρώτησε τον Πίτερ Βώλο εάν θα επιθυμούσε μια βότκα, ένα τζιν, ένα ουίσκι – «“οίνος ευφραίνει καρδίαν” λέγει ο προφητάναξ Δαβίδ...»». «Δεν πίνουμε αλκοόλ πριν σκοτεινιάσει!» βρυχήθηκε ενοχλημένος ο Γιώργης Μακρυνιώτης.

«Καλώς. Ας έλθουμε τώρα εις το τρίτον και πλέον ακανθώδες από τα αιτήματα της ευσεβούς παροικίας σας. Αντιλαμβάνομαι απολύτως –έτι δε περισσότερο ο Άγιος Πατήρ μας– ότι η εμπιστοσύνη σας εις το κριτήριο του Πατριαρχείου έχει ισχυρότατα κλονισθεί. “Κι αν μας στείλουν” αναρωτάσθε “εις την θέσιν του εκπτώτου κάποιον παρομοίου φυράματος; Τον οποίον εμείς μεν θα καλωσορίσουμε, θα του ανοίξουμε την καρδιά και το θυλάκιόν μας, εκείνος δε θα μας προδώσει; Και έσται η εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης...”»

«Ακριβώς!» πετάχτηκε ο Πίτερ Βώλος, φανερά πλέον γοητευμένος από την ευγλωττία του Τιμόλαου.

«Έχετε δίκαιο, αδελφοί μου. Πρέπει ωστόσο να έχετε και πίστιν. Όπως η μάνα σκύβει με συντριβή καρδιάς πάνω από το παιδί που άθελά της πλήγωσε, όπως τα χάνδια και τα δάκρυά της αποτελούν την αρίστην θεραπείαν, έτσι και η μήτηρ Εκκλησία θα επουλώσει τας

πληγιάς υμών. Ο τρώσας και ιάσεται! Και για να γίνω πιο συγκεκριμένος. Δεν πρόκειται, προς Θεού, να τοποθετήσουμε εις τον μητροπολιτικόν θώκον τον πρωτοσύγκελλον – τον οποίον εξάλλου εγώ απέκλεισα από την παρούσα συνάντησιν. Ούτε κανέναν άλλον από τους παπάδες που δυστυχώς –το ξέρουμε καλύτερα από εσάς– περιφέρονται εις τας εσχαιτιάς της Ορθοδοξίας ενδεδυμένοι τον μανδύαν του ιεραποστόλου, ενώ δεν είναι, στην πραγματικότητα, παρά πλασιέδες του εαυτού τους! Διά την Μητρόπολίν σας προορίζεται ένας νεότατος, εξαιρετικά μορφωμένος όσο και ευσεβής κληρικός, ο οποίος είναι βέβαιον ότι θα αφήσει βαθύ και λαμπρόν ίχνος!» «Εσείς;» ρώτησε με ελπίδα η Καλλιόπη Βώλου-Φερνέ. «Εγώ, κυρία μου» κολακεύτηκε ο Τιμόλαος, «είμαι ταγμένος παρά το πλευρόν του Πατριάρχου. Ένας πολύ καλύτερός μου!»

«Κούνια που σε κούναγε, αγόρι μου!» είπε τότε ο Γιώργης Μακρυνιώτης σε έναν μπλαζέ τόνο, σαν να ανακοίνωνε το προφανές. «Μητροπολίτης εδώ θα γίνω εγώ».

«Πώς;» έμεινε άναυδος ο Τιμόλαος. «Αυτό που άκουσες. Αρέσει δεν αρέσει στο αφεντικό σου και σε εσένα, θα με ανεβάσετε στον θρόνο και θα φωνάζετε το “άξιος!” στη διαπασών». Ο Τιμόλαος γέλασε ψεύτικα, σαν ύστερα από ένα τελείως αποτυχημένο αστείο. «Συγγνώμη, κύριε Μακρυνιώτη, είσθε ιερεύς;» «Και τι σημαίνει “ιερεύς”; Να αφήσω γένια;» ήρθε βλάσφημη η απάντηση του ισχυρού άνδρα της παροικίας.

«Μπορεί η Εκκλησία, εφόσον το θέλει» πήρε τον

λόγο ο δικηγόρος Αβράμογλου, «να επιταχύνει τις διαδικασίες. Να τις κάνει αστραπιαίες. Πιο πρόσφατο παράδειγμα που γνωρίζουμε είναι η περίπτωση του Μητροπολίτου Περγάμου. Μέσα σε μία μόλις εβδομάδα, το 1986, με τις ευλογίες του Οικουμενικού Πατριάρχου, ο Ιωάννης Ζηζιούλας έγινε, από λαϊκός, διάκονος, πρεσβύτερος και εν τέλει αρχιερέυς. Μπήκε στο εξπρές και πέρασε όλους τους βαθμούς από Κυριακή σε Κυριακή!». «Εμένα ας μου πάρει δύο Κυριακές!» έκανε παραχώρηση ο ισχυρός άνδρας.

«Συγκρίνετε τον εαυτό σας με τον Ιωάννη Ζηζιούλα;» έφριξε ο Τιμόλαος. «Για ποιον λόγον να επιθυμεί η Εκκλησία κάτι παρόμοιο στην περίπτωσή σας;» ρώτησε. «Αρκεί που το επιθυμώ εγώ» απάντησε ο Μακρυγιώτης.

Ο εξ Αλεξανδρείας επισκέπτης βεβαιώθηκε τότε πως είχε μπλέξει τρισχειρότερα από ό,τι φανταζόταν. Μας παρακάλεσε να αποχωρήσουμε, καθώς ήθελε να συνομιλήσει ιδιαιτέρως με τον κύριο Μακρυγιώτη. «Εσείς περιμένετε, παρακαλώ πολύ, εις το μπαρ» μου είπε στο αυτί ξεπροβοδίζοντάς με. «Θα σας ξανακαλέσω...»

II

«Γιατί πιστεύετε ότι ο μπαρμπα-Γιώργης φλέγεται να χειροτονηθεί Μητροπολίτης;» ήταν η πρώτη του ερώτηση ενώ έβαζε στα ποτήρια μας ουίσκι. «Ειλικρινά δεν έχω ιδέα. Τον άνθρωπο τον γνωρίζω ελάχιστα...»

«Διακρίνετε εις το πρόσωπόν του κάποιαν ιδιαιτέραν ευλάβειαν; Μια ροπή προς τα θεία;» «Τι να σας πω; Εκκλησιάζεται τακτικά, όπως και όλα τα μέλη της παροικίας. Ψέλνει, νομίζω, κιόλας, πότε πότε. Στο ράντσο του ίσως να υπάρχει και παρεκκλήσι. Για τους μαύρους κυρίως. Οι ντόπιοι –όπως ξέρετε– ασπάζονται κατά παράδοσιν τη θρησκεία των αφεντάδων τους. Γίνονται, μάλιστα, πιο φανατικοί από εκείνους...» Η λέξη που χρησιμοποίησα, «φανατικοί», θα μπορούσε να παρεξηγηθεί. Μα ο Τιμόλαος την αντιπαρήλθε.

«Εσάς δεν σας εξήγησε» τον ρώτησα με τη σειρά μου «την πρεμούρα του;». «Στο τετ α τετ μας, ξέρετε, ήταν αφάνταστα πιο ευγενής. Σχεδόν ταπεινός. Ισχυρίστηκε πως ο παππούς του –στη Σάμο– ήταν παπάς, ότι εκείνος του έμαθε γράμματα και του 'χτισε προσωπικότητα... Έγινε έπειτα άκρως εξομολογητικός. Μου δήλωσε με συντριβή ότι σπατάλησε τα χρόνια του κυνηγώντας τον πλούτο και τη δύναμη, πως μετανιώνει πικρά που δεν έφτιαξε οικογένεια. Ότι, στα εξήντα πέντε του, καμία επίγεια απόλαυση πλέον δεν τον τέρπει, μονάχα η προσευχή τον ανακουφίζει. Πως θέλει να αφιερώσει όση ζωή τού μένει στον Θεό...» «Και γιατί δεν του προτείνατε να μονάσει;» «Αυτό ακριβώς τον συνεβούλευσα. Και τότε ξαναβρήκε ακαριαία τον κακό του εαυτό και μου 'πε ορθά κοφτά ότι είναι ο ηγέτης των εδώ ελληνορθόδοξων κι έχει δικαίωμα να ανέβει εις τον μητροπολιτικό θρόνο. Ακολούθησε μια απόπειρα εξαγοράς, όπου προσφέρθηκε όχι μονάχα να χρηματοδοτήσει τον καθεδρικό ναό αλλά και να χτί-

σει ορφανοτροφείο και καινούριο σχολείο και ό,τι άλλο τραβάει η όρεξή μας. Στο τέλος με απείλησε». «Σας απείλησε;» «Μάλιστα... Ότι, εάν δεν περάσει το δικό του, σύσσωμη η παροικία θα αποσχισθεί και θα ασπασθεί κάποια αίρεση αμερικάνικου τύπου. Ότι θα γίνοννε μορμόνοι, πεντηκοστιανοί, δεν ξέρω κι εγώ τι...»

«Πείτε μου... Τι πιθανότητες δίνετε να εξανεμιστηκαν επίτηδες οι δωρεές στο χρηματιστήριο των Αθηνών; Να ήταν το κόλπο εξαρχής στημένο μεταξύ του έκπτωτου και των «επαγγεληματιών», ώστε να χηρέψει η θέση του Μητροπολίτη;» Σήκωσα τους ώμους. «Μου μοιάζει πολύ τραβηγμένη εκδοχή» αποφάνθηκα αβέβαια. «Όλα να τα περιμένεις από αυτούς εδώ. Πρόκειται για γκάνγκστερ!» κατέβασε ο Τιμόλαος το ουίσκι του μονορούφι.

«Για το παρελθόν του Μακρυνιώτη έχουμε στοιχειά;» «Σε αυτό μπορώ να σας διαφωτίσω» του είπα. «Η πρεσβεία μας διατηρεί –πώς να το διατυπώσω;– τράπεζα πληροφοριών για τους ομογενείς από τη δεκαετία κιόλας του 1960. Δεν συνηθίζεται οι διπλωμάτες να φακελώνουν τους πολίτες, ο πρώτος όμως πρόξενος που έστειλε εδώ η Αθήνα ήταν αστυνομικός –είχε μόλις αφυπηρετήσει από τη Δίωξη Κομμουνισμού. Του 'χε μείνει το χού...»

»Ο βίος λοιπόν και η πολιτεία του Γεωργίου Μακρυνιώτη δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη πρωτοτυπία. Ούτε έχει ανεξίτηλους λεκέδες. Ναυτικός ήταν, караβοτσακιζόταν από τα δεκαπέντε. Το γκαζάδικό του έδωσε για λίγες μέρες, τον Νοέμβριο του 1963, στο μονα-

δικό λιμάνι μας κι εκεί τσακώθηκε άγρια με τον καπετάνιο του, τα βρόντηξε και ξέμεινε. Αρχικά δούλεψε ως εργάτης στα πετρέλαια, μετά προήχθη σε εργοδηγό, αναμείχθηκε παράλληλα στο εμπόριο –στο λαθρεμπόριο για να ακριβολογούμε– των τσιγάρων...»

«Ετούτο δεν αποτελεί λεκέ;» με διέκοψε ο Τιμόλαος.

«Ας μην υπερβάλλουμε, πάτερ. Όλοι τότε έτσι έκαναν. Από το να πληρώνουν χαράτσια στους φύλαρχους που παρίσταναν τους υπουργούς... Στην καλλιέργεια της τουλίπας τον μύησε –γύρω στο 1970– ένας Εγγλέζος, γέρος, που του προξένευε μάλιστα, ματαίως, την κόρη του. Στον Γιώργη όμως πιστώνονται όλες οι καινοτομίες. Αφού πούλησε ό,τι είχε και δεν είχε και αγόρασε μεγάλες εκτάσεις στον βορρά, κάλεσε από την Ευρώπη γεωπόνους. Εισήγαγε σπόρους και λιπάσματα, έχτισε θερμοκήπια. Έχει τελειώσει ο ίδιος με το ζόρι το δημοτικό σχολείο, εκτιμά παρά ταύτα –ή ίσως ακριβώς για αυτό–, εκτιμά, υποκλίνεται στην επιστήμη. Η στρεμματική απόδοση εκτινάχθηκε, τα λουλούδια δε που παρήγε δεν είχαν σύγκριση, σε ομορφιά και σε ανθεκτικότητα, με εκείνα των ανταγωνιστών του. Ταξίδεψε στην Ολλανδία, υπέγραψε συμβόλαια με εμπόρους, απογειώθηκε οικονομικά. Τρεις δεκαετίες τώρα, ο κύκλος των εργασιών του μεγεθύνεται χρονιά με τη χρονιά».

«Ο Ονορέ ντε Μπαλζάκ ισχυρίζεται ότι πίσω από κάθε μεγάλη περιουσία κρύβεται ένα έγκλημα» μου θύμισε ο Τιμόλαος. «Τι να σας πω; Στην περίπτωση του Γιώργη Μακρουνιώτη δεν ισχύει. Κρύβονται ίσως

πολλά μικρά. Ούτε καν εγκλήματα. Αμαρτίες. Από εκείνες που παραγράφονται και λησμονιούνται...» «Συγκεντρώνει άρα τα προσόντα για να ανακηρυχθεί Μητροπολίτης;» με κοίταξε ο αρχιμανδρίτης στα μάτια.

Ήρθα σε δύσκολη θέση. «Εσείς είσθε αρμόδιος να κρίνετε» του απάντησα μετά από σκέψη. «Δεν πιστεύω εντούτοις ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων του θα ντρόπιαζε την εκκλησία. Ίσα ίσα, ως τύπος παραδοσιακού άνδρα που είναι, με ανεπτυγμένο το αίσθημα της τιμής, θα έθετε όλες τις δυνάμεις του στην υπηρεσία της». «Λέτε... Τι όμως τον ωθεί –ξαναρωτάω– να το επιθυμεί με τέτοια λύσσα;» «Η φιλοδοξία. Ευγενής φιλοδοξία; Μωροφιλοδοξία; Εξαρτάται πώς το βλέπει ο καθένας...»

Ότι έλεγα το πίστευα. Όσο παράδοξο κι αν μοιάζει, είχα ταχύτατα συμφιλιωθεί με το ενδεχόμενο. Ήδη έβλεπα τον Μακρυνιώτη με χρυσοποίκιλτα άμφια και μίτρα επισκόπου στολισμένη με πετράδια να κηρύσσει από άμβωνος. Η εικόνα μάλιστα δεν μου φαινόταν διόλου σόλοικη. Ο μπαρμπα-Γιώργης θα γινόταν λεβεντόπαπας!

Το μάτι του Τιμόλαου πυρακτώθηκε αίφνης. «Δεν πρόκειται να συμβεί κάτι τέτοιο! Δεν θα επιτρέψω εγώ να συμβεί!» μου ανακοίνωσε με μια φωνή που σχεδόν έτρεμε. «Ακόμα και αν δεχθούμε ότι ο εν λόγω πρόδουσε με το σπαθί του και έχει το κούτελό του καθαρό, το να έχει θέσει τώρα τέτοιο στόχο συνιστά θανάσιμο αμάρτημα. Έγκλημα καθοσιώσεως. Λόγο αρκετό για να καταταγεί κατά την ημέρα της Κρίσεως με-

ταξύ των εριφίων – αντιλαμβάνεσθε τι εννοώ...) «Να πάει δηλαδή στην Κόλαση;»

«Δεν μου αρέσει η λέξη, αλλά ναι. Ακούστε, Μάριε...» με προσφώνησε με το μικρό μου όνομα. «Η ιεροσύνη δεν αποτελεί –δεν γίνεται να αποτελεί– καπρίτσιο. Ούτε ευγενή καν φιλοδοξία, επιστέγασμα μιας επιτυχούς επίχειρας διαδρομής, τρόπαιο και φύλλο πορείας συνάμα για τον Παράδεισο. Εάν πήγαινε έτσι, όλους εκείνους που τα κατάφερναν με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο θα έπρεπε με το γήρας τους να τους χειροτονούμε! Κι από τα χέρια τους να λαμβάνουμε τον άρτον και τον οίνον. Η ιεροσύνη απαιτεί κλήση Κυρίου». «Ίσως ο Μακρυνιώτης να την έλαβε» ελάφρυνα ανεπίτρεπτα το κλίμα. «Μπορεί να είδε όραμα, όνειρο...»

«Τρίχες!» έκανε ο Τιμόλαος και ήταν σαν να έφτυνε πράγματι μια τρίχα μόλις προτού την καταπιεί. «Εγώ, όταν ακολούθησα τον δρόμο του Θεού, ξέρετε πόσες απολαύσεις, πόσες προοπτικές, απαρνήθηκα; Δεν ξέρετε. Ούτε θα μάθετε. Η ιεροσύνη είναι γολγοθάς!»

Το βλέμμα μου έπεσε στα πανέμορφα παπούτσια του. Στο άψογα ραμμένο ράσο του. Ο συνομιλητής μου βίωνε –το ένιωθα– το παπαδιλίκι ως θυσία. Η αποχή από τις τέρψεις των λαϊκών του κόστιζε βαριά. Ο όρκος αγαμίας, τον οποίο προφανώς τηρούσε, τον έκανε να υποφέρει. Το κορμί του ξεχείλιζε από χυμούς κι εκείνος τους εγκλώβιζε μέσα του, τους ξέραινε τεχνητά, βασανιζόταν... Για ποιο λόγο είχε μπει αυτοβούλως στη μέγκενη; ποιον άλλον τιμωρούσε εκτός από

τον εαυτό του; Άγνωστο. Οι μικρές πάντως πολυτέλειες που συγχωρούσε, στην ένδυση και στην υπόδησή του, του υπενθύμιζαν –σαρκαστικά– όλα όσα στερούνταν. Η κομπόζη για τον Τιμόλαο ήταν κατά βάθος εκδήλωση μαζοχισμού.

Τον λυπήθηκα. Και αντιλήφθηκα απολύτως γιατί θα εμπόδιζε με όλες του τις δυνάμεις τον πληθωρικό, τον χορτασμένο Γιώργη Μακρυνιώτη να μπει στα χωράφια του. Ότι για εκείνον ήταν γολγοθάς δεν θα γινόταν για κάποιον άλλον περίπατος.

Αφού με ρώτησε –υποκρινόμενος ενδιαφέρον– πέντε πράγματα σχετικά με τη ζωή μου, με ξεπροβόδισε. Την επομένη αναχώρησε από την πόλη του σκανδάλου.

Ακολούθησαν δυο εβδομάδες δίχως ειδήσεις από την Αλεξάνδρεια. Οι «επαγγελματίες» του εκκλησιαστικού συμβουλίου προδίκιζαν ότι τα αιτήματά τους είχαν σιωπηλά απορριφθεί και προετοιμάζονταν για την επόμενη τους κίνηση. Πώς θα αντιμετώπιζαν τον εγκάθετο Μητροπολίτη που θα τους ερχόταν; Ο Πίτερ Βώλος πρότεινε να τον διαπομπεύσουν, να τον ξεφτιλίσουν. «Δεν κόβεις επιτέλους τη μαλακία;» εξανέστη ο Μακρυνιώτης. «Αρκεί να τον αγνοήσουμε. Να μην πατάμε στην εκκλησία. Αρκεί και περισσεύει».

Πρέπει να αισθάνθηκε κι ο ίδιος τρανή έκπληξη όταν έλαβε πρόσκληση του Πατριάρχη να τον επισκεφθεί στην έδρα του. Στα δώρα που πήρε μαζί του περιλαμβανόταν κι ένα νεαρό αρσενικό λιοντάρι, φρεσκοβαλσαμωμένο – παρανομία εξωφρενική, το κυνήγι θηρίων στην Αφρική είχε απαγορευτεί από δεκαε-

τίες. Δεν ίδρωσε το αυτί του. Λάδωσε χοντρά και το εκτελώνισε.

Η παραμονή του μπαρμπα-Γιώργη στο Πατριαρχείο επιμηκύνθηκε υπεράνω προσδοκίας. Όχι απλώς συναντήθηκε επανειλημμένα με τον Άγιο Πατέρα, αλλά εκάρη μοναχός, παρακολούθησε εντατικά μαθήματα θεολογίας, ποιμαντικής και βυζαντινής μουσικής. Την τελευταία του Κυριακή στην Αλεξάνδρεια χειροτονήθηκε πρεσβύτερος. Σε επίσκοπο θα προβιβαζόταν κατά τα θυρανοίξια του νέου καθεδρικού ναού. Διπλή γιορτή.

Με την επιστροφή του δεξιώθηκε όλους τους επιφανείς Έλληνες της χώρας (κι εμένα ακόμα) στο ράντσο του. Αν εξαιρέσεις το αντερί και τη νεόφυτη γενειάδα, δεν είχε αλλάξει στο ελάχιστο – άπλωνε το χέρι του για να του το φιλήσουμε με ύφος όχι ιερέα αλλά καπετάνιου. Στο τραπέζι μονοπώλησε την κουβέντα, είχε πολλά να διηγηθεί, σκαμπρόζικα ανέκδοτα κυρίως, καμώματα παπάδων και καλόγερων. «Εκείνον που δεν είδα ούτε μισή φορά στο Πατριαρχείο» συνειδητοποίησε ξάφνου «ήταν εκείνον τον αρχιμανδρίτη που μας είχαν στείλει εδώ. Εκείνον τον λιμοκοντόρο που μας κοίταζε με μισό μάτι. Πώς τον έλεγαν; – για θυμίστε μου! Τιμόθεο;».

Προφανώς και δεν τον είχε δει. Μόλις του ανακοίνωσε ο Πατριάρχης τις προθέσεις του – «προς το συμφέρον, παιδί μου, της χειμαζομένης εκκλησίας μας, η οποία δεν αντέχει εις το δύστηνον σώμα της σχίσματα και πληγές», ο Τιμόλαος πέταξε το ράσο. Απο-

σχηματίστηκε ακαριαία σχεδόν, δεν δέχτηκε να ακούσει κουβέντα.

Ο τάφος του Γεδεών Α' (κατά κόσμον Γιώργη Μακρυνιώτη) βρίσκεται στον περίβολο της Μητρόπολης. Ένα ψηλό μεταλλικό κιγκλίδωμα εμποδίζει τις μαϊμούδες από το να χοροπηδάνε στα μάρμαρα και να σκαρφαλώνουν στην προτομή. Το ράντσο του έχει γίνει ορφανοτροφείο, ενώ τα κέρδη από το εμπόριο τουλίπας πηγαίνουν κατευθείαν στο Πατριαρχείο.

Ο Τίμος Καλπακίδης πουλάει ακριβά παπούτσια σε ένα μαγαζί στην οδό Κριεζώτου. Με έχει εξυπηρετήσει κάνα δυο φορές χωρίς, νομίζω, να με αναγνωρίσει. Επέμενε να μου τα φορέσει ο ίδιος, για να τα δοκιμάσω. Από τον τρόπο που έσκυψε μπροστά μου, μου φάνηκε άνθρωπος που η ζωή του έχει συντρίψει τη ραχοκοκαλιά. Ασπόνδυλος και ανηδονικός. Βαθύτατα θλιμμένος πίσω από το επαγγελματικό χαμόγελό του.

Μάλλον για τον γολγοθά του δεν ευθυνόταν τελικά η εκκλησία. Δεν ξέρουν όλες οι πάπιες πού είναι η λίμνη τους...